

**МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
НАУКОВИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ГУРТOK
«ПЕРСПЕКТИВИ ОСВІТНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ»**

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

**Збірник тез доповідей
VII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції**

**МУКАЧЕВО
26 ТРАВНЯ 2026 РОКУ**

*Розглянуто і схвалено кафедрою теорії та методики початкової освіти
Мукачівського державного університету
(протокол № 5 від 22 червня 2026 року)*

Рецензенти:

Кравченко Тетяна Миколаївна, доктор філософії в галузі 01 Освіта/Педагогіка, доцент кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання Мукачівського державного університету

Наукове консультування і редагування:

доктор педагогічних наук, професор Товканець Г. В.

Н74

Нова українська школа: стратегія розвитку особистості: збірник тез доповідей VII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (26 травня 2026 р., Мукачево) / За заг. ред. Г. В. Товканець. Мукачево: Вид-во МДУ, 2026. с. 146

У збірнику представлено тези доповідей учасників студентської науково-практичної конференції «Нова українська школа: стратегія розвитку особистості», в яких розкрито актуальні питання реалізації сучасних підходів до освітнього процесу в умовах Нової української школи.

Видання розраховане на науковців, викладачів, студентів, які займаються проблемами розвитку особистості і стратегії розвитку Нової української школи.

Редакційна група:

Г. В. Товканець – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету; О.П. Поп – здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 013 «Початкова освіта», староста наукового студентського гуртка «Перспективи освітньо-педагогічної науки»; Н. І. Керечанин – здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 013 «Початкова освіта» (скорочена програма), А. В. Чорей – здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 013 «Початкова освіта» (скорочена програма).

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій

Сані В. С., здобувач вищої освіти
спеціальності «Освітні науки», група ОПН-1м(з);

Науковий керівник:

к. п. н., доц. Лалак Н. В.

Мукачівський державний університет

УПРАВЛІНСЬКА ПІДТРИМКА ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕКТИВУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Повномасштабна військова агресія проти України радикально змінила соціокультурний та безпековий простір функціонування вітчизняної системи освіти. Навчальні заклади опинилися в умовах хронічного стресу, зумовленого повітряними тривогами, руйнуваннями інфраструктури, вимушеним переміщенням учасників освітнього процесу та загрозою життю. У цих реаліях надзвичайно актуальною є проблема збереження учнівського колективу та кадрового потенціалу навчальних закладів.

Педагоги є домінуючим складником, що забезпечує стабільність та якість навчання, проте вони самі зазнають значного психоемоційного та професійного навантаження. Ефективність подолання цих викликів безпосередньо залежить від стратегії та якості управлінської підтримки з боку адміністрації закладу. Традиційні підходи до управління, що базувалися на жорсткому контролі та стандартизації, втратили свою дієвість, що актуалізує потребу в науковому обґрунтуванні та впровадженні нових моделей антикризового менеджменту в освіті.

Проблематика освітнього менеджменту в умовах суспільних криз та воєнних конфліктів сьогодні посідає центральне місце у вітчизняному науковому дискурсі. Загальні засади адаптації системи освіти до умов воєнного стану досліджували Л. Гриневич, В. Кремень, О. Топузов. Питанням трансформації функцій керівника школи та особливостям антикризового менеджменту присвячені праці Н. Василенко, К. Чернової, О. Зайченко, Т. Махині.

Психологічні аспекти стійкості (резильєнтності) педагогів у кризових ситуаціях висвітлено у дослідженнях Л. Шелестової тощо.

Теоретичні та практичні аспекти антикризового управління знайшли своє відображення у наукових доробках вітчизняних та зарубіжних учених (І. Ансофф, Л. Бляхман, О. Кавтиш, О. Карпенко, І. Коляденко, Т. Сорочан, І. Усік). Досліджуючи суть і завдання антикризового управління вони дійшли висновку, що таке управління повинно мати свою специфіку і відрізнятися специфічними прийомами і методами. На думку дослідників, «правильне застосування технології антикризового управління може забезпечити протидію негативним тенденціям, допомогти подолати кризу. І навпаки, бездіяльність, очікування того, що всі проблеми будуть вирішуватись самі по собі, може спровокувати значне погіршення наслідків кризи» [2].

Управлінську підтримку педагогічного колективу в умовах воєнного стану в контексті дослідження ми розглядаємо як комплекс дій керівника (адміністрації навчального закладу) для збереження кадрового потенціалу, забезпечення безпеки та підтримки працездатності вчителів. Сучасна парадигма освітнього менеджменту в умовах війни переносить фокус уваги керівника з формальних показників (кількість звітів, планів, виконання графіків) на фізичну безпеку та психологічне благополуччя кожного вчителя. Надважливим стає безпековий та організаційний менеджмент.

Безпека закладу освіти - це система заходів, запроваджених адміністрацією ЗЗСО й державою, для захисту дітей і майна від внутрішніх і зовнішніх загроз з урахуванням фактичного стану, технічного стану школи, умов організації освітнього процесу, кримінальної та техногенної ситуації, природної території, попередження, припинення та ліквідації наслідків терористичних актів. Безпека закладу освіти охоплює охорону праці, радіаційну безпеку, екологічну безпеку, вибухонебезпечність, електротехнічну безпеку, пожежну безпеку. Поняття «комплексної безпеки освітнього закладу» запровадив дослідник М. Чесноков. Означена дефініція включає сукупність різних видів безпеки: фізичну, політичну, економічну, соціальну, демографічну, інформаційну, психологічну і

безпека освітнього середовища. Усі елементи цієї системи знаходяться у взаємодії, об'єднані однією метою: не допустити вплив небезпек різного характеру та походження на функціонування закладу освіти.

Управлінська підтримка педагогічного колективу в умовах воєнного стану включає наступне: створення чітких алгоритмів дій під час повітряних тривог, забезпечення облаштованих укриттів та засобів зв'язку; перехід на змішане або дистанційне навчання, адаптація розкладу занять під безпекову ситуацію та вимкнення світла; дозвіл на використання записів уроків та відтерміноване оцінювання для зниження навантаження на вчителів; переведення документообігу в електронну форму для зменшення бюрократичного тиску тощо. Не менш важливим є формування здатності педагогічного колективу не просто виживати в кризових умовах, а гнучко адаптуватися до змін, швидко відновлювати внутрішній ресурс та ефективно діяти за умов непередбачуваності.

Варто наголосити, що в умовах воєнного стану особливо мотиваційні чинники ґрунтуються на довірі та партнерстві між усіма учасниками освітнього процесу. Важливим при цьому є вивчення і обговорення з учителями проблемних питань щодо організації освітнього процесу в умовах воєнного стану. Зокрема: організація дистанційного навчання; оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти; організація урочної діяльності в умовах воєнного стану; психологічна підтримка учнів, створення для них найбільш комфортних умов; розв'язання нестандартних ситуацій під час онлайн навчання тощо. У системі шкільного менеджменту кадрова політика є стратегічним напрямом, оскільки від створення оптимальних умов для педагогічної діяльності, підтримки вчителя, мотивації і стимулювання його професійного зростання залежить якість освіти в цілому і кожного закладу освіти зокрема. Тому здатність керівника мотивувати педагогічний персонал до продуктивної педагогічної діяльності в умовах воєнного стану характеризує його професійну компетентність.

Таким чином, управління закладами загальної середньої освіти в умовах воєнного стану потребує від керівників компетентної орієнтації в надзвичайних ситуаціях, ефективної кадрової та інформаційної політики, якісної організації

освітнього процесу, сприятливих умов для дистанційної роботи, умінь налагоджувати партнерство з усіма соціальними партнерами.

Список використаних джерел

7. Заклади освіти в умовах воєнного стану. URL: <https://sqe.gov.ua/diyalnist/rekomendacii-zakladam-osviti/zakladi-osvitiv-umovakh-voennogo-stan>
8. Вознюк Л. В. Особливості управління закладами загальної середньої освіти в умовах воєнного стану. Нова педагогічна думка. 2022. № 3 (111). С.9-14. URL: <http://npd.roippo.org.ua/index.php/NPD/article/view/464/420>
9. Калініна Л. М. Професійний розвиток керівника закладу загальної середньої освіти: теорія і практика. Київ: Педагогічна думка, 2022. 248 с.
10. Мармаза О.І. Менеджмент в освіті: дорожня карта керівника. Харків: Видав. група «Основа», 2007. 448 с.
11. Роз'яснення МОН щодо роботи закладів освіти у межах правового режиму воєнного стану. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/rozyasnennya-mon-shchodo-roboti-zakladivosviti-u-mezhah-pravovogo-rezhimu-voyennogo-stanu>
12. Шелестова Л. В. Освіта в умовах воєнного стану та в повоєнний період: виклики, ресурси та шляхи компенсації. *Світ дидактики*. 2023. № 4. С. 22–29.

Твердохліб Л.Ю., здобувач вищої освіти
спеціальності «Початкова освіта», група ПО-3;

Науковий керівник:

д.пед.н., проф. Молнар Т.І.

Мукачівський державний університет

ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ:

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА ВИМОГИ

У сучасних умовах реформування освіти особливої актуальності набуває проблема створення ефективного освітнього середовища початкової школи, яке